

Oponentský posudek bakalářské práce

IMS FSV UK, ak. rok 2009/2010

Autor a název práce: *Edvard Oberfalcer: Insitní umění v ČSSR v interakci se společenskopolitickým prostředím na přelomu 60. a 70. let*

Oponent: PhDr. Petr Šafařík

Edvard Oberfalcer ve své bakalářské práci nejprve věnuje terminologickému a historickému představení československého insitního umění. V druhé části se pokouší kvantitativní obsahovou analýzou vybraných ročníků Rudého práva a časopisu Tvorba zjistit, jak se k institnímu umění stavěl komunistický režim v letech 1967-1970, tedy v průběhu Pražského jara a na počátku normalizace (u časopisu Tvorba student analyzoval jen ročník 1969). Autor v práci postupoval kompilační popisnou metodou a pokusem o obsahovou kvantitativní analýzu.

Kladem předloženého textu je, že autor v jeho úvodu srozumitelně představuje strukturu práce a sledovaný cíl. Také v části věnované pojmoslovné a historické problematice insitního umění si Edvard Oberfalcer vedl velmi dobře: o tématu pojednává přehledně a výstižně. Vychází ale jen z velmi malého množství literatury, takže především část 3.1, věnovaná medailonkům jednotlivých umělců art brut, jen reprodukuje informace opakované takřka ve všech relevantních zdrojích a autor k tomu nepřidává žádnou další hodnotu. To ostatně v rámci bakalářského projektu není klíčové, kapitola ale v takové podobě nebyla nutná, v leccěms stačilo jen odkázat na příslušné tituly.

Problematické je autorovo pojetí té povinné části bakalářské práce, která by měla nabídnout kritické představení použitých zdrojů. Autor ji řadí až jako poslední část, a přestože některé tituly hodnotí, chybí výslovné posouzení literatury ve vztahu k cílům, které ve svém pojednání sledoval. Místy má tato – pátá – část práce povahu spíše jakési knihovnické příručky. Škoda je, že autor jen nepatrně pracoval se zahraniční odbornou literaturou. Bylo by to vhodné již kvůli zaměření Institutu mezinárodních studií FSV UK, konkrétně pak s ohledem na to, že se student sám rozhodl věnovat pozornost terminologickým otázkám – zde se zahraniční přesah velmi nabízí.

Pokus o kvalitativní obsahovou analýzu je třeba pochválit. Jedná se ovšem o velmi náročnou metodu a Edvard Oberfalcer ji co do metodiky pojednal v krajně redukované formě. Správně by měl provést – a také čtenářům ohlásit – mnohem více výzkumných kroků. Inspirovat se k tomu měl základnější literaturou o obsahové analýze, než jakou uvádí (i z ní ale větší metodická náročnost jasně vyplývá). V daném případě, i kvůli zjištěnému velmi malému počtu zmínek o institním umění ve sledovaných listech, by bývala přínosnější analýza diskursivní. Více mohl zjistit i případný důkladnější autorův zájem o dobový úzus kunsthistorické a estetické terminologie. Každopádně je třeba ocenit, že se student snažil i velmi torzovité výsledky své obsahové analýzy interpretovat. Přestože při tom zůstává povětšinou v rovině domněnek, je znát, že si při tom kladl relevantní otázky.

K nedostatkům bakalářské práce patří poměrně hojný výskyt nedbalých a hovorových formulací, např. „umění art brut se smělo vystavovat znovu až po revoluci“ (s. 15); „jak [umělci] fungovali“ (s. 16); údaj z pozn. č. 18 o počtu obětí nacistické euthanasie by mohl čtenář neobeznámený s danou problematikou pochopit tak, že autor pojednává o obětech v protektorátu. Krajně nepatřičné je užívání výrazů jako „nebyl to úplný ‘mimoň’“ (pozn. č. 32) – nic na tom nemění fakt, že autor slovo uvedl v uvozovkách. V kapitole č. 3.2 student ve skutečnosti nenabízí

hypotézu, jak část pojmenoval, ale závěry první části práce. Na některých místech by textu prospělo členění do více odstavců (viz např. s. 7, 14 a 28).

Práce obsahuje také řadu nedostatků v interpunkci: student často píše čárky tam, kde být nemají (např. s. 7, 8, 22, 30, pozn. č. 11), jinde naopak čárky chybějí (např. s. 7, 8, 19). Porůznu se v textu vyskytují i další druhy pravopisných chyb, jako např. chybné psaní velkých písmen („varšavský pakt“, s. 13). Při signalizaci výpustky někdy v citované pasáži stojí jen tři tečky místo správného zápisu třemi tečkami v závorce (např. s. 9). Autor občas chybí i v zápisu uvozovek a interpunkčních znamének tam, kde jsou v bezprostřední blízkosti číslování poznámek pod čarou (např. pozn. č. 10 na s. 10). Mezi poznámkami pod čarou vyskytujícími se na jedné straně by neměly být mezery.

Bakalářskou práci Edvarda Oberfalcera doporučuji hodnotit známkou velmi dobře (2).

Praha, 9. června 2010

PhDr. Petr Šafařík